

Η Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π.

Φωτεινή Ευθυμίου^α, Διονύσης Κόκκινος^β, Σταυρούλα Κουρή^γ

^α Βιβλιοθηκονόμος, ΜΑ, Κεντρική Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π., Ηρώων Πολυτεχνείου 9, 157 73, Αθήνα,

feuthim@central.ntua.gr

^β Βιβλιοθηκονόμος, ΜSc, Κεντρική Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π., Ηρώων Πολυτεχνείου 9, 157 73, Αθήνα,

dkokkinos@central.ntua.gr

^γ Βιβλιοθηκονόμος, Διεύθυνση Κεντρικής Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Π., Ηρώων Πολυτεχνείου 9, 157 73, Αθήνα,

roula@central.ntua.gr

1. Εισαγωγή

Ο Προμηθέας Πυρφόρος ήταν ένας από τους Τιτάνες της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας, γνωστός ως ο ευεργέτης που έφερε τη φωτιά, δηλαδή τη γνώση, στην ανθρωπότητα. Ο Πυρφόρος αποτελεί το έμβλημα του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, το οποίο ιδρύθηκε το 1836, μόλις μερικά χρόνια αφού η νεογέννητη Ελλάδα απέκτησε την ανεξαρτησία της από την Οθωμανική Αυτοκρατορία¹.

Τότε, δημιουργήθηκε και η Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος, της οποίας η οργάνωση και λειτουργία άρχισε περίπου το 1914². Έκτοτε, αποστολή της είναι η προσφορά αξιόπιστης επιστημονικής πληροφόρησης, ώστε και με τη δική της συμβολή η φωτιά του Πυρφόρου να καίει ασίγαστα, τόσο για τα μέλη της Πολυτεχνειακής κοινότητας, φοιτητές, εκπαιδευτικό και διοικητικό προσωπικό, όσο και για κάθε ενδιαφερόμενο.

2. Υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Π.

Στην κοινωνία της πληροφορίας και της παραγωγής γνώσης, οι βιβλιοθήκες ανά τον κόσμο έχουν αναλάβει ενεργό ρόλο αναφορικά με τη συγκέντρωση, καθώς και την αποτελεσματική διαχείριση και διάχυση της πληροφορίας προς το κοινό που εξυπηρετούν. Η Βιβλιοθήκη του Ε.Μ.Π. είναι μια ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη η οποία καλείται, εκτός από το να προσφέρει αξιόπιστη επιστημονική πληροφορία, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, να ανταποκρίνεται κάθε φορά στις νέες προκλήσεις που επιτάσσει η εποχή.

Σήμερα, αναβαθμίζει τις παραδοσιακές υπηρεσίες συγκέντρωσης, διαχείρισης και διάθεσης υλικού προς το κοινό της, περνώντας από το σύστημα που διέθετε για αυτό το σκοπό, σε ένα νέο «ενιαίο περιβάλλον

¹ (Ε.Μ.Π.)

² (Σιμόπουλος, Σ.Ε., 1997)

βιβλιοθήκης-ILSaS», στο οποίο συμμετέχουν τα 2/3 των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών της χώρας, μέσω του προγράμματος «Προηγμένες Υπηρεσίες Ψηφιακών Βιβλιοθηκών Ανοικτής Πρόσβασης» του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Σ.Ε.Α.Β.)³. Το γεγονός αυτό ισοδυναμεί αφενός με χαμηλότερο κόστος στη χρήση του νέου συστήματος, αφετέρου με αποτελεσματικότερη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού της, εφόσον ο διαρκής εμπλουτισμός και η χρήση μίας κοινής βάσης βιβλιογραφικών δεδομένων από 24 ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες της χώρας, όχι μόνο οδηγούν στη χρήση κοινών πόρων και στην ανταλλαγή τεχνογνωσίας, αλλά αποδεσμεύουν και έναν αριθμό προσωπικού, δίνοντας την ευκαιρία στη βιβλιοθήκη να ενισχύσει υπάρχουσες υπηρεσίες όπως:

- ο συνεχής εμπλουτισμός του ιδρυματικού αποθετηρίου της,
- η περαιτέρω ψηφιοποίηση ιστορικού υλικού,
- η αποτελεσματικότερη διαχείριση των ηλεκτρονικών της πηγών,
- η διαρκής υποστήριξη των υπηρεσιών δανεισμού, παροχής πληροφοριών, καθώς και της υπηρεσίας δια-δανεισμού, αλλά και να δημιουργήσει νέες όπως:
- η ενιαία υπηρεσία αναζήτησης και πρόσβασης σε έντυπη βιβλιογραφία, στην πνευματική παραγωγή του Ε.Μ.Π. και σε ηλεκτρονική βιβλιογραφία-Encore,
- η βιβλιογραφική υποστήριξη μαθημάτων (Course Reading),
- τα ζωντανά σεμινάρια και τα ηλεκτρονικά μαθήματα αναζήτησης, εντοπισμού και ορθής χρήσης της βιβλιογραφίας (Πληροφοριακή Παιδεία),
- η συμμετοχή στην «AMELib/Προσβάσιμη Πολυτροπική Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη»,
- η υπηρεσία τεκμηρίωσης, προβολής και αξιοποίησης της επιστημονικής δραστηριότητας και των ερευνητικών αποτελεσμάτων της ακαδημαϊκής κοινότητας του Ε.Μ.Π.,
- η υπηρεσία ηλεκτρονικών εκδόσεων,
- η αξιοποίηση της κεντρικής υπηρεσίας συμβούλου επιχειρηματικής ευφυΐας και διασφάλισης ποιότητας για βιβλιοθήκες.

2.1 Κατάλογος βιβλιοθήκης ILSaS - αναζήτηση και πρόσβαση, κυρίως, σε έντυπη βιβλιογραφία

Η Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π. προσφέρει στο κοινό ένα εύχρηστο εργαλείο αναζήτησης των τεκμηρίων που περιέχονται στις έντυπες συλλογές της, τον Κατάλογο ILSaS, ο οποίος αποτελεί έναν Ηλεκτρονικό Κατάλογο Δημόσιας Πρόσβασης (OPAC), εικοσιτεσσέρων συνολικά ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών της χώρας, όπως προαναφέρθηκε. Οι βιβλιοθήκες δεν διαθέτουν μόνο έντυπα τεκμήρια αλλά και ηλεκτρονικά περιοδικά, βιβλία, εγχειρίδια κ.λπ., με την περιγραφή των οποίων έχει ήδη αρχίσει και εμπλουτίζεται ο Κατάλογος ILSaS.

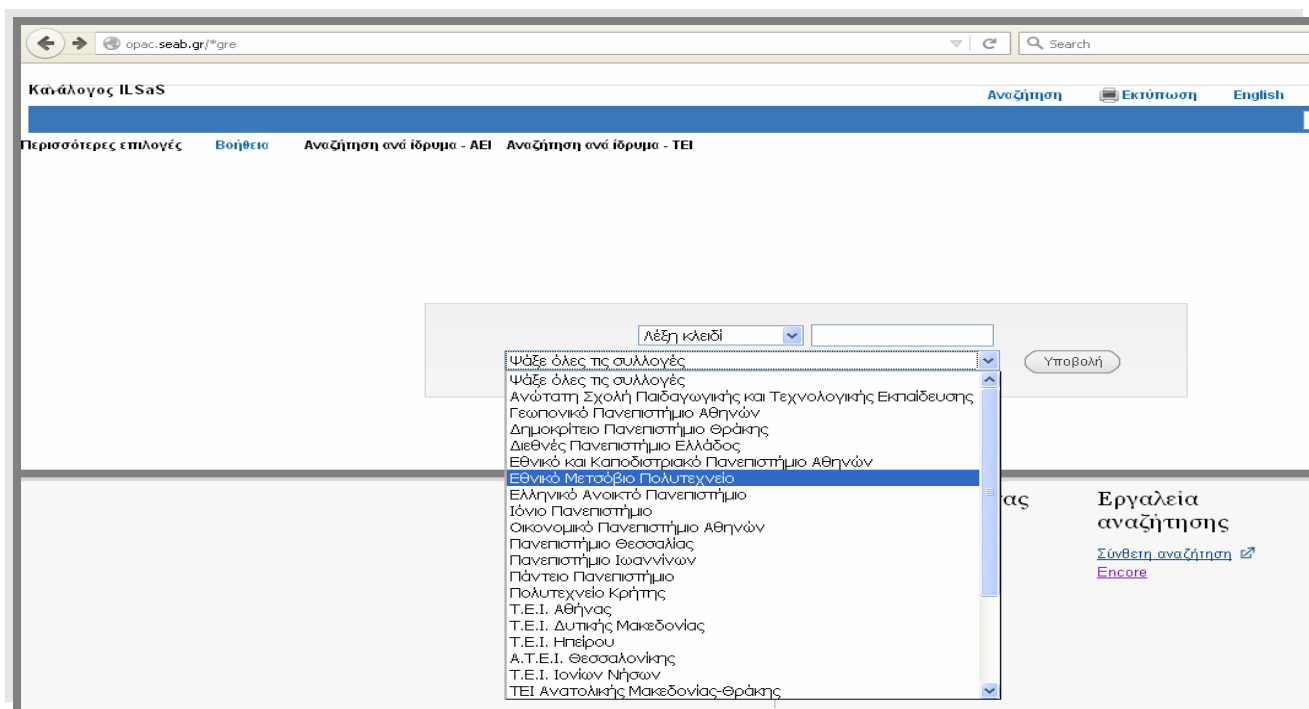
³ (Σ.Ε.Α.Β., 2014)

Ο κάθε ενδιαφερόμενος με σύνδεση στο Διαδίκτυο μπορεί:

- να **επισκεφτεί τον Κατάλογο ILSaS** (<http://opac.seab.gr/>) και να επιλέξει τη συλλογή Ε.Μ.Π., η οποία περιέχει πάνω από 155.000 βιβλιογραφικές εγγραφές που αφορούν στην περιγραφή έντυπων βιβλίων, έντυπου πληροφοριακού υλικού (εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, εγχειρίδια), τίτλων περιοδικών, όλα στην ελληνική αλλά και σε άλλες γλώσσες, καθώς και έντυπων διπλωματικών και μεταπτυχιακών εργασιών και, βέβαια, διδακτορικών διατριβών, που έχουν συγγραφεί από τους φοιτητές του Ε.Μ.Π. μέχρι και το 2007,
- να **αναζητήσει** αυτό που επιθυμεί με βάση το θέμα, τον συγγραφέα, τον τίτλο κ.λπ.,
- να το **εντοπίσει** στη λίστα των αποτελεσμάτων,
- να **επισκεφτεί τη Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π.** και είτε να το **δανειστεί**, είτε να το **φωτοτυπήσει**, τηρώντας τη σχετική νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας⁴.

Επιπλέον, κάθε μέλος της Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Π. όχι μόνο μπορεί να **ανανεώσει** τη διάρκεια δανεισμού των τεκμηρίων που δανείστηκε, αλλά και να αιτηθεί μια **κράτηση** για την ίδια ή τον ίδιο, των τεκμηρίων που είναι δανεισμένα από άλλα μέλη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα **ηλεκτρονικά τεκμήρια** που περιέχονται στον κατάλογο αναζητούνται και εντοπίζονται, όπως και τα έντυπα, με τη διαφορά ότι ο ενδιαφερόμενος **μπορεί να τα διαβάσει στην οθόνη του**, μόνο αν είναι συνδεδεμένος στο Διαδίκτυο μέσω εικονικού ιδιωτικού δικτύου (Virtual Private Networks – VPN)⁵, ώστε να πιστοποιείται και από απόσταση η σχέση του με το Ίδρυμα, για λόγους πνευματικής ιδιοκτησίας.

⁴ (Σ.Ε.Α.Β.-Υπηρεσία Νομικής Συμβουλευτικής για Θέματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας, 2015)

⁵ (Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο - Κεντρική Βιβλιοθήκη, 2006 - 2010)

2.2 Ιδρυματικό Αποθετήριο DSpace - αναζήτηση και πρόσβαση στην «πνευματική παραγωγή» της Πολυτεχνειακής κοινότητας, σε ηλεκτρονική μορφή και σε ψηφιοποιημένα τεκμήρια της Ιστορικής Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Π.

Ο κάθε ενδιαφερόμενος με σύνδεση στο Διαδίκτυο μπορεί να επισκεφτεί το Ιδρυματικό Αποθετήριο της Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Π., το **DSpace** (<http://dspace.lib.ntua.gr/>) και να αναζητήσει:

- σε τέσσερις συλλογές των 9.000 περίπου, μέχρι σήμερα, **ηλεκτρονικών** (σε μορφή PDF) διπλωματικών και μεταπτυχιακών εργασιών, διδακτορικών διατριβών, καθώς και προπτυχιακών διαλέξεων της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών που έχουν υποβληθεί μετά το 2007 από τους φοιτητές του Ε.Μ.Π.,
- σε συλλογές 29.000 περίπου (α) δημοσιεύσεων μελών Δ.Ε.Π. σε περιοδικά, (β) δημοσιεύσεων μελών Δ.Ε.Π. σε συνέδρια, (γ) λοιπών δημοσιεύσεων μελών Δ.Ε.Π., καθώς και (δ) δημοσιεύσεων για το Ιδρυματικό Αποθετήριο και (ε) δημοσιεύσεων προσωπικού
- καθώς και σε συλλογές των 2.100 **ψηφιοποιημένων τεκμηρίων** της Ιστορικής Βιβλιοθήκης, όπως η Ελληνική Επιστημονική & Τεχνική Βιβλιογραφία (1830-1940) και τα περιοδικά *Αρχιμήδης*, *Προμηθεύς*, *Πυρφόρος*, να βρει αυτό που θέλει, να ανοίξει το πλήρες κείμενο, να το **διαβάσει στην οθόνη του υπολογιστή** του και να το χρησιμοποιήσει, τηρώντας τη σχετική νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας⁶.

Λόγω περιορισμών πνευματικής ιδιοκτησίας, πολλά τεκμήρια των προαναφερθέντων συλλογών είναι προσβάσιμα, μόνο όταν ο ενδιαφερόμενος είναι συνδεδεμένος στο Διαδίκτυο, μέσω εικονικού ιδιωτικού δικτύου (Virtual Private Networks – VPN), ώστε να πιστοποιείται και από απόσταση η σχέση του με το Ίδρυμα.

Αρχική Σελίδα

Αναζητήστε

ΕΛ ENG

DSpace HEAL

Καλώς ήρθατε στο Ψηφιακό Αποθετήριο της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του ΕΜΠ

Μέσω του DSpace@NTUA συλλέγεται, αποθηκεύεται, ευρετηριάζεται, διατηρείται και διανέμεται ψηφιακά το ερευνητικό έργο των μελών της Ακαδημαϊκής Κοινότητας του ΕΜΠ. Συγκεκριμένα λειτουργεί ως Ιδρυματικό Αποθετήριο για τις διπλωματικές και μεταπτυχιακές εργασίες, διδακτορικές διατριβές, καθώς και τις δημοσιεύσεις σε περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων των μελών ΔΕΠ. Επίσης περιλαμβάνεται ψηφιοποιημένο υλικό (βιβλία και περιοδικά) από την Ιστορική Βιβλιοθήκη του ΕΜΠ.

Νέα υποβολή

Καλώς ήρθατε στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Περιλαμβάνονται τρεις επιμέρους συλλογές. Πρόκειται για δύο συλλογές με ψηφιοποιημένο υλικό από την Ιστορική Βιβλιοθήκη του ΕΜΠ, και για το Ιδρυματικό Αποθετήριο με πρωτογενώς ψηφιακό υλικό.

RSS Feeds

RSS 1.0

⁶ (Σ.Ε.Α.Β.-Υπηρεσία Νομικής Συμβουλευτικής για Θέματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας, 2015)

2.3 Πρόσβαση στο πλήρες κείμενο ηλεκτρονικών πηγών

Ο κάθε ενδιαφερόμενος με σύνδεση στο Διαδίκτυο, μέσω εικονικού ιδιωτικού δικτύου (Virtual Private Networks – VPN), μπορεί να επισκεφτεί τους συνδέσμους (Links) μέσω της ιστοσελίδας της Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Π. (http://www.lib.ntua.gr/gr/el_sources/el_sources.html), που επιτρέπουν την πρόσβαση στο πλήρες περιεχόμενο, ξενόγλωσσης ως επί το πλείστον, επιστημονικής βιβλιογραφίας.

Αναλυτικότερα, οι σύνδεσμοι οδηγούν σε:

- βάσεις δεδομένων και ηλεκτρονικά περιοδικά του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Σ.Ε.Α.Β.-HEAL-Link),
- πληροφοριακή συλλογή με ηλεκτρονικά βιβλία, εγχειρίδια, μονογραφίες, εγκυκλοπαίδειες, λεξικά,
- ηλεκτρονική υποστήριξη μαθημάτων μέσα από λίστα ηλεκτρονικών μαθημάτων και ηλεκτρονικών βιβλίων.

2.4 Encore – Μελλοντική υπηρεσία

Οι τρεις προαναφερθείσες υπηρεσίες αναζήτησης και πρόσβασης σε έντυπη βιβλιογραφία, στην «πνευματική παραγωγή» του Ε.Μ.Π. και σε ηλεκτρονική βιβλιογραφία πρόκειται να ενοποιηθούν σε ένα ενιαίο περιβάλλον (one stop service), μέσω του συστήματος Encore (<http://ilsas-web.lib.ntua.gr/iii/encore/?lang=gre>). Δηλαδή, ο ενδιαφερόμενος θα έχει τη δυνατότητα να ερευνά για όλα τα παραπάνω και για κάθε νέο απόκτημα της Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Π., χωρίς να χρειάζεται να εισέρχεται κάθε φορά σε διαφορετικό περιβάλλον αναζήτησης.

2.5 Πρόσβαση σε επιπλέον επιστημονική βιβλιογραφία μέσω του συστήματος δια-δανεισμού

Στις περιπτώσεις που ο ενδιαφερόμενος χρειάζεται επιπλέον υλικό από αυτό που προσφέρει η Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π., μπορεί να επισκεφτεί είτε τον Συλλογικό Κατάλογο Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (www.unioncatalog.gr), είτε τον Κατάλογο ILSaS (<http://opac.seab.gr/>), αλλά αυτή τη φορά να επιλέξει «Ψάξε όλες τις συλλογές», να εντοπίσει ποια ή ποιες βιβλιοθήκες διαθέτουν το υλικό που τον ενδιαφέρει και, εφόσον είναι μέλος της Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Π., να κάνει μια αίτηση δια-δανεισμού από το σύστημα «Ιρις» (<http://ill.lib.ntua.gr/smile/infos.php>).

The screenshot shows a web browser window with the URL <http://ill.lib.ntua.gr/smile/infos.php>. The page title is "Σύστημα Διαδανεισμού 'Ιρις'". The main content area is titled "Διαδανεισμός" and contains the following text:

Η υπηρεσία Διαδανεισμού αναλαμβάνει να αναζητήσει βιβλία, άρθρα περιοδικών, πρακτικά συνεδρίων, ανακοινώσεις/δημοσεύσεις συνεδρίων, τα οποία είναι αναγκαία για την μελέτη και έρευνα σας και τα οποία δεν υπάρχουν στη συλλογή της Βιβλιοθήκης που ανήκειτε.

Δικαίωμα χρήσης της Υπηρεσίας Διαδανεισμού έχουν μόνο τα εγγραφόμενα μέλη της κάθε Βιβλιοθήκης.

Παρακαλώ βεβαιωθείτε ότι το τεκμήριο που επιθυμείτε ΔΕΝ είναι διαθέσιμο στο κατάλογο της βιβλιοθήκης σας ή στα ηλεκτρονικά ή έντυπα περιοδικά αντίστοιχα, πριν προχωρήσετε σε Διαδανεισμό.

Είσοδος

At the bottom of the page, there are logos for "smiLLe Project SEAB" and "W3C WAI-A WCAG 1.0".

Αν ο ενδιαφερόμενος είναι μέλος άλλης βιβλιοθήκης που ανήκει στο «Δίκτυο Δια-δανεισμού Ίρις», τότε μπορεί να απευθύνεται στην οικεία βιβλιοθήκη για περαιτέρω πληροφορίες.

Ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα να δια-δανεισθεί βιβλία, διπλωματικές και μεταπτυχιακές εργασίες, καθώς και διδακτορικές διατριβές και λοιπά τεκμήρια.

Αναφορικά με το δια-δανεισμό **άρθρων** επιστημονικών περιοδικών εκδόσεων, ο κάθε ενδιαφερόμενος με σύνδεση στο Διαδίκτυο μπορεί να ακολουθήσει την εξής διαδικασία:

→ να επισκεφτεί τον Κατάλογο ILSaS (<http://opac.seab.gr/>), να επιλέξει τη συλλογή Ε.Μ.Π. και να ψάξει **με βάση τον τίτλο του περιοδικού** στο οποίο περιέχεται το άρθρο,

→ να εντοπίσει το περιοδικό από τη λίστα των αποτελεσμάτων και είτε να συνδεθεί [μέσω εικονικού ιδιωτικού δικτύου (Virtual Private Networks – VPN)] με την ηλεκτρονική έκδοσή του περιοδικού, εφόσον υπάρχει τέτοια πληροφορία στη σχετική εγγραφή, και στη συνέχεια να **κατεβάσει το άρθρο που θέλει στην οθόνη του**, είτε να επισκεφθεί τη Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π. για να βρει το περιοδικό στα ράφια και να **φωτοτυπήσει** το συγκεκριμένο άρθρο,

→ εάν δεν εντοπίσει το άρθρο με τη διαδικασία που περιγράφηκε παραπάνω, μπορεί να επισκεφθεί την ιστοσελίδα ηλεκτρονικών πηγών του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (<http://www.heal-link.gr/>), να ψάξει **με βάση τον τίτλο του περιοδικού** στο οποίο περιέχεται το άρθρο, να συνδεθεί μέσω εικονικού ιδιωτικού δικτύου (Virtual Private Networks – VPN) με την ηλεκτρονική έκδοσή του περιοδικού και στη συνέχεια να **κατεβάσει το άρθρο που θέλει στην οθόνη του**,

→ ή εάν δεν εντοπίσει το άρθρο μέσω Σ.Ε.Α.Β., να επισκεφθεί τον Εθνικό Συλλογικό Κατάλογο Επιστημονικών Περιοδικών (<https://eskep.ekt.gr/eskep/>), να ψάξει **με βάση τον τίτλο του περιοδικού** στο οποίο περιέχεται το άρθρο, να εντοπίσει ποια ή ποιες βιβλιοθήκες διαθέτουν το υλικό που τον ενδιαφέρει και ,εφόσον είναι μέλος της Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Π., να κάνει μια αίτηση δια-δανεισμού από την ιστοσελίδα της.

Ενημερωτικά αναφέρεται ότι οι κυριότεροι φορείς δια-δανεισμού άρθρων για τη Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π. είναι το Εθνικό Δίκτυο Επιστημονικών και Τεχνολογικών Βιβλιοθηκών ([Ε.Δ.Ε.Τ.Β](#)) και η [Βρετανική Βιβλιοθήκη](#), ενώ για τα βιβλία κυριότερος φορέας είναι το [Δίκτυο Διαδανεισμού Βιβλίων Ίρις](#).

Τα περισσότερα αιτήματα ικανοποιούνται σε επτά ως δέκα ημέρες, είτε από τα δίκτυα δια-δανεισμού της Ελλάδας, είτε από τη Βρετανική Βιβλιοθήκη. Ο ενδιαφερόμενος παρακολουθεί τον «κύκλο ζωής» του αιτήματός του (υποβλήθηκε, προωθήθηκε, σε επεξεργασία, σε εκκρεμότητα, απεστάλη, αφίχθη κ.λπ.), μέσω του συστήματος «Ίρις», όπου και το υπέβαλε αρχικά.

2.6 Βιβλιογραφική υποστήριξη μαθημάτων (Course Reading) – Μελλοντική υπηρεσία

Η υπηρεσία βιβλιογραφικής υποστήριξης μαθημάτων Ε.Μ.Π., δημιουργήθηκε με σκοπό να προσφέρει πλήρη βιβλιογραφική κάλυψη στα μαθήματα που διδάσκονται στις σχολές του ΕΜΠ, όχι μόνο σε επίπεδο ενός και μοναδικού συγγράμματος, αλλά κυρίως σε επίπεδο εμβάθυνσης στο εκάστοτε επιστημονικό πεδίο.

Η συλλογή που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο αυτής της υπηρεσίας, ανανεωνόταν ανά εξάμηνο σύμφωνα με τις προτάσεις του διδάσκοντα. Η συγκεκριμένη υπηρεσία λειτούργησε πιλοτικά κατά τα προηγούμενα έτη, ως ένα υποσύστημα του Ηλεκτρονικού Καταλόγου της βιβλιοθήκης με το όνομα Course Reading. Ο φοιτητής είχε τη δυνατότητα να αναζητά σε αυτή τη βάση ένα τεκμήριο με επιπλέον κριτήρια από τον τίτλο, το συγγραφέα και το θέμα, το όνομα και τον κωδικό του μαθήματος για το οποίο προτεινόταν βιβλιογραφία, καθώς και τον καθηγητή που δίδασκε το μάθημα.

Επικουρικά στην υπηρεσία αυτή, συστάθηκε, στη βιβλιοθήκη, η συλλογή συγγραμμάτων που προέρχονται από το πρόγραμμα "ΕΥΔΟΞΟΣ". Η συλλογή αυτή καλύπτει ένα μέρος των τίτλων, που διατίθενται μέσω του "ΕΥΔΟΞΟΥ", ωστόσο εμπλουτίζεται κάθε εξάμηνο και αφορά στα προτεινόμενα συγγράμματα που έχει στη διάθεσή του ο φοιτητής, προκειμένου να παρακολουθήσει ένα μάθημα. Η συλλογή αυτή τοποθετήθηκε σε ξεχωριστό χώρο της βιβλιοθήκης και λειτουργεί με διαφορετικούς κανόνες δανεισμού, από τις υπόλοιπες συλλογές της βιβλιοθήκης, με σημαντικότερη διαφορά τη μεγαλύτερη διάρκεια δανεισμού. Με την υιοθέτηση του νέου συστήματος της Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Π. προκρίνεται ως μελλοντικός στόχος να επικαιροποιηθεί το σύνολο των πληροφοριών που παρείχε το Course Reading, στο νέο σύστημα και να δίνεται επίσης η δυνατότητα στο φοιτητή να αναζητά το προτεινόμενο τεκμήριο στον **Κατάλογο ILSaS** και με επιπλέον κριτήρια το όνομα και τον κωδικό του μαθήματος στο πλαίσιο του οποίου αναφέρεται το συγκεκριμένο τεκμήριο, καθώς και με τον καθηγητή που διδάσκει το μάθημα.

2.7 Σεμινάρια και ηλεκτρονικά μαθήματα αναζήτησης, εντοπισμού και ορθής χρήσης της βιβλιογραφίας (Πληροφοριακή Παιδεία) – Παρούσα και υπό υλοποίηση υπηρεσία

Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους, η Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π. οργανώνει ελεύθερα σεμινάρια γνωριμίας των νεοεισερχομένων με τη βιβλιοθήκη ως υπηρεσία και ως χώρο.

Ειδικότερα, η Πολυτεχνειακή κοινότητα ενημερώνεται για τις ημέρες και ώρες των σεμιναρίων με ανακοίνωση στην ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης και με έντυπο υλικό που μοιράζεται στις γραμματείες των σχολών του Ιδρύματος. Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να συμπληρώσουν μια ηλεκτρονική αίτηση και στη συνέχεια προσέρχονται σε ειδική αίθουσα της βιβλιοθήκης κατά την ημερομηνία και την ώρα που δήλωσαν στην αίτηση.

Στα σεμινάρια, που διαρκούν περίπου μία ώρα, οι ενδιαφερόμενοι, με τη βοήθεια του βιβλιοθηκονόμου, εισέρχονται στην ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης, ενημερώνονται για τις υπηρεσίες της και βρίσκουν απαντήσεις σε οποιαδήποτε απορία τους σχετικά με αυτές, πραγματοποιούν στον κατάλογο «ζωντανά» παραδείγματα αναζήτησης, εντοπισμού, δανεισμού, ανανέωσης, κράτησης και δια-δανεισμού τεκμηρίων και ξεναγούνται σε όλο τον επισκέψιμο χώρο της βιβλιοθήκης.

Επόμενος στόχος της Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Π., σε σχέση με την προσφορά ακόμα πιο εξειδικευμένων υπηρεσιών προς το κοινό που εξυπηρετεί, είναι η λειτουργία ολοκληρωμένων μαθημάτων «πληροφοριακής παιδείας» μέσα από ένα εικονικό περιβάλλον μάθησης.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015, μέρος του προσωπικού της βιβλιοθήκης αξιοποίησε με εβδομαδιαίες ομαδικές συναντήσεις στο χώρο εργασίας τις δύο νεοσύστατες υπηρεσίες του Σ.Ε.Α.Β., (α) το ηλεκτρονικό μάθημα πληροφοριακής παιδείας για βιβλιοθηκονόμους (<http://ilseab.lib.uth.gr/edu/course/index.php?categoryid=5>) και (β) την υπηρεσία νομικής συμβουλευτικής για θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας (<http://lib2.uom.gr/heallegal3/>), με σκοπό την επιμόρφωσή του.

Σήμερα, βρίσκεται στο στάδιο σχεδιασμού και στη συνέχεια πιλοτικής λειτουργίας ενός ηλεκτρονικού μαθήματος «πληροφοριακής παιδείας» για τους τελειόφοιτους φοιτητές του Ε.Μ.Π. Το μάθημα θα είναι σχεδιασμένο στη βάση μιας μεθόδου που θα αντλεί στοιχεία από τέσσερα από τα επικρατέστερα παιδαγωγικά μοντέλα, δηλαδή του συμπεριφορισμού, του γνωστικού συμπεριφορισμού, του δομισμού και του επικοινωνισμού⁷, θα τα συνδυάζει και θα τα εφαρμόζει κατάλληλα στα διάφορα στάδιά του, μέσα από παρουσιάσεις, ασκήσεις και εργασίες, ώστε οι φοιτητές πριν τη συγγραφή της διπλωματικής τους εργασίας να είναι ικανοί να καθορίζουν την έκταση και το είδος της πληροφορίας που χρειάζονται, να γνωρίζουν πώς να έχουν πρόσβαση στην πληροφορία που χρειάζονται με αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο, να αξιολογούν την πληροφορία και τις πηγές της με κριτική σκέψη, να ενσωματώνουν την πληροφορία στη βάση της γνώσης τους και να τη χρησιμοποιούν αποτελεσματικά, ώστε να επιτύχουν συγκεκριμένο σκοπό, να κατανοούν τα οικονομικά, νομικά και κοινωνικά θέματα που περιβάλλουν τη χρήση της πληροφορίας και, τέλος, να χρησιμοποιούν την πληροφορία ηθικά και νόμιμα.

2.8 AMELib/Προσβάσιμη Πολυτροπική Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη – Μελλοντική υπηρεσία

«Η AMELib αποσκοπεί στο να παρέχει προσβάσιμα βιβλία σε όλους τους δικαιούχους εντυπο-ανάπηρους χρήστες των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών της χώρας μέσω Διαδικτύου. Αποτελεί, επίσης, την πρώτη προσπάθεια για συλλογικό διαδικτυακό δημόσιο κατάλογο (online public access catalogue - OPAC), ο οποίος τεκμηριώνει, βάσει των διεθνών προτύπων, τη διαθέσιμη προσβάσιμη βιβλιογραφία στην Ελλάδα, ακολουθώντας τις διεθνείς εξελίξεις στο θέμα.

Διαθέσιμα έργα μέσω Διαδικτύου, σε ψηφιακή προσβάσιμη μορφή, στους δικαιούχους χρήστες είναι τα υποχρεωτικά συγγράμματα της ανώτατης εκπαίδευσης και οι τίτλοι που παραχωρούνται γι' αυτόν το σκοπό από τους κατόχους των πνευματικών δικαιωμάτων.

Η AMELib χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Ε.Π. Ψηφιακή Σύγκλιση του Σ.Ε.Α.Β. από το Υπόεργο 9 «Υπηρεσίες Προστιθέμενης Αξίας για Βιβλιοθήκες και Υπηρεσίες Πληροφόρησης, Λοιπούς Φορείς και Τελικούς Χρήστες» και συνιστά τη δράση 9.7.

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, «η αναπηρία δεν αποτελεί μόνο ένα εκ γενετής ή επίκτητο φυσικό περιορισμό. Είναι, κυρίως, μια κοινωνική συνθήκη ανάμεσα στο άτομο και το περιβάλλον του. Για να ακυρωθεί στην πράξη η διάκριση της αναπηρίας, απαιτείται ένα περιβάλλον ικανό να άρει τα όποια

⁷ (Σαλβαρά Μ., Σαλβαράς, Γ., 2011)

εμπόδια. Προς την κατεύθυνση αυτή η ανάπτυξη νέων τεχνολογικών εφαρμογών μπορεί να ενισχύσει τις απαιτούμενες υποστηρικτικές υπηρεσίες»⁸. Αναγνωρίζοντας αυτό το δεδομένο, η Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π. έγινε πρόσφατα μέλος του δικτύου της νεοσύστατης υπηρεσίας AMELib (Accessible Multi-modal Electronic Library) και θα ενημερώνει το κοινό της για τη σταδιακή εξέλιξή αυτής της υπηρεσίας.

Ωστόσο, οποιοσδήποτε δικαιούχος εντυπο-ανάπηρος χρήστης το επιθυμεί μπορεί να απευθύνεται στη διεύθυνση της Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Π. για την εξυπηρέτησή του. Τηλ. Επικοινωνίας 210 772 1579.

2.8 Υπηρεσία τεκμηρίωσης, προβολής και αξιοποίησης της επιστημονικής δραστηριότητας και των ερευνητικών αποτελεσμάτων της ακαδημαϊκής κοινότητας του Ε.Μ.Π.⁹ - μελλοντική υπηρεσία

Σκοπός αυτής της υπηρεσίας θα είναι η δημόσια ευαισθητοποίηση για την επιστήμη μέσα από την οργάνωση και την παρουσίαση των πληροφοριών αναφορικά με την επιστημονική-ερευνητική δραστηριότητα του Ε.Μ.Π., καθώς και μέσα από την προβολή προς τους πολίτες στην Ελλάδα και το εξωτερικό, χωρίς αποκλεισμούς, των επιστημονικών επιτευγμάτων του Ιδρύματος.

Ειδικότερα, η υπηρεσία θα λειτουργεί με βάση ένα κατανεμημένο σύστημα που θα υποστηρίζει την οργανωμένη καταγραφή, παρουσίαση και διάχυση στοιχείων και αποτελεσμάτων της τρέχουσας ερευνητικής δραστηριότητας του Ε.Μ.Π.

Η εφαρμογή του θα έχει ως στόχο την καταγραφή, επεξεργασία και διάθεση στο Διαδίκτυο πληροφοριών για την ερευνητική δραστηριότητα του Ε.Μ.Π., σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους και θα υλοποιηθεί με βάση το ευρωπαϊκό πρότυπο μοντέλο δεδομένων Common European Research Information Format (CERIF). Παρόμοια συστήματα έχουν αναπτυχθεί διεθνώς και είναι γνωστά ως Current Research Information Systems (CRIS).

Η δομή του συστήματος και της υπηρεσίας που θα προσφέρει στο Ε.Μ.Π. περιγράφεται ως εξής:

- θα διασυνδέεται και θα συνεργεί με τα επιμέρους Πληροφοριακά Συστήματα (ΠΣ) του Ιδρύματος (ΕΛΚΕ, Ιδρυματικά Αποθετήρια, Ηλεκτρονικές Εκδόσεις κ.ά.),
- θα παρέχει τη δυνατότητα καταγραφής και παρουσίασης του ερευνητικού έργου από τους ερευνητές του Ιδρύματος μέσω κατάλληλης διεπαφής στο Διαδίκτυο,
- θα προβάλλει τα αποτελέσματα αυτά στο Διαδίκτυο, με δύο τρόπους,
 - ✓ απαραίτητως μέσα από την αντίστοιχη πύλη προβολής της κεντρικής δομής, μέσω κατάλληλης αυτοματοποιημένης διαδικασίας συλλογής των απαραίτητων μεταδεδομένων,
 - ✓ αλλά και μέσα από την αντίστοιχη ιδρυματική πύλη.

Σημειώνεται ότι το Πληροφοριακό Σύστημα Ερευνητικής Δραστηριότητας (<http://cris-project.lis.upatras.gr/>) που θα λειτουργεί στο Ε.Μ.Π. αναπτύχθηκε από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης στο πλαίσιο εγκεκριμένου έργου του Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση», σε συνεργασία με το

⁸ (Σ.Ε.Α.Β. - AMELib Προσβάσιμη Πολυτροπική Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη, 2015)

⁹ (Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π., 2014)

Πανεπιστήμιο Πατρών, και διατίθεται ως ΕΛ/ΛΑΚ για χρήση από τον Σ.Ε.Α.Β. και τα ακαδημαϊκά ιδρύματα της χώρας.

2.9 Υπηρεσία Ηλεκτρονικών Εκδόσεων¹⁰-υπό υλοποίηση

Η παρούσα δράση έχει ως στόχο τη δημιουργία ενός Κέντρου Ηλεκτρονικής Εκδοτικής Δραστηριότητας (Υπηρεσία e-publishing), με έμφαση στις εκδόσεις των Ηλεκτρονικών Περιοδικών Ανοικτής Πρόσβασης (ανάπτυξη και αξιοποίηση εξειδικευμένων εφαρμογών για ισότιμη πρόσβαση των επιστημόνων στην επιστημονική πληροφορία). Η τάση αυτή προέρχεται από την έννοια της Ανοικτής Πρόσβασης - Open Access και συνίσταται στην ελεύθερη, άμεση, διαρκή και απαλλαγμένη από τέλη και χρεώσεις, αλλά και από τους περισσότερους περιορισμούς πνευματικών δικαιωμάτων, διαδικτυακή πρόσβαση σε ψηφιακό ακαδημαϊκό και επιστημονικό περιεχόμενο. Οι χρήστες έχουν πρόσβαση στο επιστημονικό υλικό, ελεύθερα, για ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς κυρίως σκοπούς. Είναι γνωστό ότι η Διακήρυξη της Πρωτοβουλίας Ανοικτής Πρόσβασης της Βουδαπέστης (BOAI) εντοπίζει δύο κυρίως τρόπους για την παροχή Ανοικτής Πρόσβασης:

- την Αυτοαρχειοθέτηση: κυρίως υλικό σε ιδρυματικά αποθετήρια, βάσεις δεδομένων, ψηφιακές συλλογές, προσωπικές ιστοσελίδες κ.λπ.,
- τα Ηλεκτρονικά Περιοδικά Ανοικτής Πρόσβασης: κυρίως ηλεκτρονικά περιοδικά με ελεύθερη πρόσβαση, τα οποία συντηρούνται και λειτουργούν υπό την εποπτεία Εκδοτικών Οίκων, Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων κ.λπ., στα οποία δημοσιεύονται ακαδημαϊκά και ερευνητικά άρθρα που έχουν υποστεί αξιολόγηση από κριτές.

Το Ε.Μ.Π. διαθέτει μια πλούσια συλλογή από ιστορικές, πολύτιμες, τεχνικές περιοδικές εκδόσεις, αλλά και εμπειρία από σύγχρονες εκδοτικές προσπάθειες, όπως αυτή της Περιοδικής Έκδοσης *Πυρφόρος*. Ο *Πυρφόρος* εκδιδόταν κάθε τρίμηνο και διανεμόταν δωρεάν στα μέλη της Πολυτεχνειακής κοινότητας και σε κάθε ενδιαφερόμενο. Η μετάβαση της συγκεκριμένης περιοδικής έκδοσης από έντυπη σε ηλεκτρονική μορφή, η προσθήκη μίας ακόμα, με τεχνολογικό περιεχόμενο, αλλά και η δημιουργία των υποδομών για τη φιλοξενία και άλλων ομοειδών προσπαθειών (όπως πλατφόρμα φιλοξενίας συνεδρίων) αποτελούν βασικούς στόχους της παρούσας δράσης.

Το πέρασμα στην εποχή των Ηλεκτρονικών Περιοδικών Ανοικτής Πρόσβασης θα επιτρέψει την άμεση δημοσίευση του επιστημονικού περιεχομένου και την αποδοτικότερη λειτουργία με χαμηλότερο κόστος. Επιπλέον, θα αυξηθεί τόσο ο βαθμός αναφορών (citation index), εξαιτίας της δωρεάν πρόσβασης, όσο και ο δείκτης απήχησης και αναγνωσιμότητας (impact factor) των περιοδικών που εκδίδονται με αυτή τη μορφή. Στο πλαίσιο της δράσης θα δημιουργηθεί μια σειρά από εξελιγμένες υπηρεσίες, διαθέσιμες προς τα μέλη του Ε.Μ.Π., του Τ.Ε.Ε. και προς τον υπόλοιπο τεχνικό κόσμο της χώρας. Πιο συγκεκριμένα:

¹⁰ (Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π., 2014)

- Υπηρεσία Δημιουργίας Ηλεκτρονικού Περιοδικού (<http://journals.lib.ntua.gr/>): Ο χρήστης/φορέας θα μπορεί μέσω προσωποποιημένης διεπαφής να προχωρήσει στις εξής διαδικασίες:
 - ✓ Δημιουργία ιστοτόπου ηλεκτρονικού περιοδικού (ανοικτής ή κλειστής πρόσβασης).
 - ✓ Παραμετροποίηση διαδικασιών περιοδικού (επιστημονική επιτροπή, κριτές, διαδικασίες κρίσης κ.λπ.).
 - ✓ Έλεγχος, παρακολούθηση και εκτέλεση όλων των σταδίων, ως την ηλεκτρονική έκδοση των τευχών (κατάθεση άρθρων, ανάθεση σε κριτές, συγκέντρωση αποτελεσμάτων κρίσης, ενημέρωση ενδιαφερομένων κ.λπ.).
 - ✓ Εργαλεία για τη δημιουργία του ηλεκτρονικού τεύχους και δημοσίευσής του.
 - ✓ Προσωποποιημένες υπηρεσίες για τους τελικούς χρήστες (εισαγωγή με κωδικό, αποστολή άρθρων, αναζήτηση στο τρέχον και σε παλαιά τεύχη κ.λπ.).
- Υπηρεσία Δημιουργίας και Φιλοξενίας Συνεδρίου (<http://conference.lib.ntua.gr/>): Ο χρήστης/φορέας θα μπορεί μέσω προσωποποιημένης διεπαφής να προχωρήσει στις εξής διαδικασίες:
 - ✓ Δημιουργία ιστοτόπου συνεδρίου.
 - ✓ Παραμετροποίηση διαδικασιών διεξαγωγής συνεδρίου (επιστημονική & οργανωτική επιτροπή, κριτές, διαδικασίες κρίσης ανακοινώσεων, οργάνωση προγράμματος συνεδρίου, συνεδρίες, διαχείριση εγγραφών κ.λπ.).
 - ✓ Έλεγχος, παρακολούθηση και εκτέλεση όλων των σταδίων ως την τελική επιλογή των εργασιών που θα παρουσιαστούν και έκδοση του προγράμματος του συνεδρίου (αποστολή ανακοινώσεων, ανάθεση σε κριτές, συγκέντρωση αποτελεσμάτων κρίσης, ενημέρωση ενδιαφερομένων κ.λπ.).
 - ✓ Προσωποποιημένες υπηρεσίες για τους τελικούς χρήστες (εισαγωγή με κωδικό, αποστολή ανακοινώσεων, αναζήτηση στις παρουσιάσεις του συνεδρίου, εγγραφή κ.λπ.).
- Ηλεκτρονικό Περιοδικό *Πυρφόρος* (<http://journals.lib.ntua.gr/index.php/pyrforos>): Θα παρέχεται στον τελικό χρήστη ένα ολοκληρωμένο ηλεκτρονικό περιοδικό με τα χαρακτηριστικά που έχουν περιγραφεί πιο πάνω. Μέσα από την πλήρη ηλεκτρονική λειτουργία του περιοδικού *Πυρφόρος*, υπό την αιγίδα του Ε.Μ.Π., θα δημιουργηθεί ένα ελληνικό επιστημονικό περιοδικό αναγνωρισμένου κύρους, με διεθνή εμβέλεια.
- Ηλεκτρονικό Περιοδικό *Πολυτεχνειακά Νέα* (http://journals.lib.ntua.gr/index.php/polytexneiaka_nea/): Θα παρέχεται στον τελικό χρήστη ένα ολοκληρωμένο ηλεκτρονικό περιοδικό με τα χαρακτηριστικά που περιγράφηκαν πιο πάνω και υπό τη μορφή newsletter (περιοδικό νέων). Μέσα από τη λειτουργία του, θα ενημερώνεται το σύνολο του τεχνικού κόσμου για τις εξελίξεις στον τομέα των επιστημών των μηχανικών, αλλά και θα παρέχεται το βήμα για την προβολή των επιτευγμάτων όλων των μελών του. Ήδη το παρόν άρθρο αποτελεί μέρος της ύλης του πρώτου τεύχους.

2.10 ΜΟΔΙΠΑΒ

Η Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π. αξιοποιεί την «Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών» (ΜΟΔΙΠΑΒ), <http://mopab.seab.gr/>, που παρέχει κατάλληλα εργαλεία και πιστοποιημένες εφαρμογές επιχειρηματικής ευφυΐας σε όλες τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες της χώρας, προκειμένου να ανταποκρίνονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στις ανάγκες του κοινού τους. Την άνοιξη του 2015, εφάρμοσε για πρώτη φορά διαδικασίες αυτοαξιολόγησης της λειτουργίας της, από το ίδιο το προσωπικό, το οποίο συμπλήρωσε σχετικό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο που αναπτύχθηκε με βάση διεθνείς κανόνες διασφάλισης ποιότητας από τη ΜΟΔΙΠΑΒ. Τα αποτελέσματα αποτυπώνονται στη σχετική έκθεση <http://mopab.seab.gr/sites/default/files/CAF%20Metsovio%202015.pdf>. Στη συνέχεια, το φθινόπωρο του 2015, η βιβλιοθήκη προχώρησε σε ηλεκτρονική έρευνα για την ικανοποίηση του κοινού που εξυπηρετεί, τα αποτελέσματα της οποίας θα ανακοινωθούν στις αρχές του νέου έτους. Οι έρευνες αυτές θα επαναλαμβάνονται κάθε ακαδημαϊκό έτος, έτσι ώστε να καταγράφονται μέσα από πιστοποιημένες και διαφανείς μεθόδους, τόσο η πρόοδος, όσο και τα εμπόδια που παρουσιάζονται κάθε φορά στην επίτευξη των ανανεωνόμενων στόχων προς την αποτελεσματικότερη ικανοποίηση του κοινού.

2.11 Υπηρεσία εξυπηρέτησης χρηστών στην πρώτη γραμμή

Η Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π. προσφέρει στο κοινό Δευτέρα ως Παρασκευή, και καθ' όλη τη διάρκεια του ωραρίου λειτουργίας της, εξυπηρέτηση στον «πάγκο δανεισμού», με δανεισμούς, ανανεώσεις, κρατήσεις και επιστροφές βιβλίων, άμεση δημιουργία κάρτας μέλους στη βιβλιοθήκη, αλλά και απαντώντας σε όλα τα είδη αιτημάτων, όπως αναζήτησης και πρόσβασης σε βιβλιογραφία και άλλων ειδικών και γενικών ερωτήσεων.

Επιπρόσθετα, οποιοσδήποτε με σύνδεση στο Διαδίκτυο μπορεί να βρει έτοιμες απαντήσεις σε απορίες, στην ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης (<http://www.lib.ntua.gr/>) αλλά και να θέσει ένα ερώτημα στην ηλεκτρονική εφαρμογή Help Desk (<http://new.lib.ntua.gr/liberum/logon.asp?URL=/liberum/Default.asp>), ώστε να λάβει την απάντηση ηλεκτρονικά στο e-mail του.

3. Η Κεντρική Βιβλιοθήκη Ζωγράφου

Το 2000 η Βιβλιοθήκη μεταστεγάστηκε σε καινούριο κτήριο στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου και εξακολουθεί να διαθέτει ένα παράρτημα το οποίο στεγάζεται σε δύο διαφορετικά σημεία στο ιστορικό κτήριο του Πολυτεχνείου στην Πατησίων, στο κτήριο Αβέρωφ (Ροτόντα) και στο κτήριο Μπουμπουλίνας (5ος όροφος).

Αναλυτικότερα, η Κεντρική Βιβλιοθήκη Ζωγράφου είναι ένα επτάώροφο μοντέρνο κτήριο, το οποίο εκτείνεται σε πάνω από 7000 τ.μ. Μόνο το ισόγειο, ο πρώτος και ο δεύτερος όροφος είναι ανοικτής πρόσβασης στον επισκέπτη, με τους υπόλοιπους ορόφους να αποτελούν χώρους εργασίας του προσωπικού, καθώς και στέγασης των κλειστών συλλογών της βιβλιοθήκης.

Μπαίνοντας στο κτήριο, ο επισκέπτης μπορεί να περιδιαβεί τα ράφια με τα 153.743 έντυπα τεκμήρια, δηλαδή με τα βιβλία, εγχειρίδια, εγκυκλοπαίδειες κ.λπ., που έχουν εκδοθεί στην ελληνική και σε άλλες γλώσσες και αφορούν σε μια ευρεία γκάμα επιστημονικών περιοχών, με έμφαση στη φυσική, την τεχνολογία, τη μηχανική και τα μαθηματικά. Το έντυπο αυτό επιστημονικό υλικό μοιράζεται σε δύο συλλογές στον πρώτο όροφο, στην «πολλαπλή βιβλιογραφία», που βρίσκεται στο μπαλκόνι του ορόφου, και στη «συλλογή του Ευδόξου¹¹», που βρίσκεται απέναντι από τις σκάλες, οι οποίες οδηγούν στον δεύτερο όροφο. Στον δεύτερο όροφο βρίσκεται η «κύρια συλλογή» της βιβλιοθήκης. Ολόκληρη η συλλογή είναι ταξιθετημένη σύμφωνα με το ευρέως χρησιμοποιούμενο από τις βιβλιοθήκες σε όλο τον κόσμο, δεκαδικό ταξινομικό σύστημα Dewey¹², το οποίο διαιρεί τη γνώση σε δέκα κύριες τάξεις:

- 000 – Γενικά θέματα
- 100 – Φιλοσοφία και ψυχολογία
- 200 – Θρησκεία
- 300 – Κοινωνικές επιστήμες
- 400 – Γλώσσα
- 500 – Φυσικές επιστήμες και μαθηματικά
- 600 – Τεχνολογία (εφαρμοσμένες επιστήμες)
- 700 – Τέχνες και διασκέδαση (Καλές και διακοσμητικές τέχνες)
- 800 – Λογοτεχνία και ρητορική
- 900 – Ιστορία και γεωγραφία.

Ο επισκέπτης μπορεί επίσης να κατέλθει στο ισόγειο του κτηρίου και να περιδιαβεί στα ράφια τους 1.200 τίτλους έντυπων περιοδικών στην ελληνική και σε άλλες γλώσσες, επίσης ταξιθετημένα με βάση το δεκαδικό ταξινομικό σύστημα Dewey. Επίσης στο ισόγειο, στην αίθουσα με τα κυλιόμενα ράφια μπορεί να βρει έναν μεγάλο αριθμό έντυπων διπλωματικών, μεταπτυχιακών εργασιών και διδακτορικών διατριβών, όλες μαζί ταξιθετημένες ανά Σχολή και εσωτερικά κατά αλφαβητική σειρά με βάση το ονοματεπώνυμο του συγγραφέα. Η συλλογή αυτή αποτελεί πνευματική παραγωγή του Ιδρύματος, γραμμένη από τους φοιτητές του μέχρι και το 2006.

Ο επισκέπτης μπορεί να χρησιμοποιήσει τα αναγνωστήρια και τα δωμάτια ομαδικής μελέτης τόσο στο ισόγειο όσο και στον πρώτο και δεύτερο όροφο. Επιπλέον, έχει δυνατότητα ασύρματης σύνδεσης στο Διαδίκτυο, αρκεί να είναι επίσημα μέλος στην

¹¹ (Εύδοξος- Ηλεκτρονική Υπηρεσία Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων και Λοιπών Βοηθημάτων)

¹² (Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, 2005)

Πολυτεχνειακή κοινότητα, ενώ το ευρύ κοινό μπορεί να χρησιμοποιήσει έναν από τους τέσσερις υπολογιστές που βρίσκονται εγκατεστημένοι στον πάγκο πληροφοριών για αυτόν το σκοπό.

ΙΣΟΓΕΙΟ:

- **1.200 Τίτλοι έντυπων περιοδικών στην ελληνική και σε άλλες γλώσσες, τα οποία δεν δανείζονται, αλλά για τα άρθρα των οποίων επιτρέπεται η αναπαραγωγή φωτοαντιγράφων από κάθε ενδιαφερόμενο.**
- Ένας μεγάλος αριθμός έντυπων διπλωματικών και μεταπτυχιακών εργασιών, καθώς και διδακτορικών διατριβών, που έχουν συγγραφεί μέχρι και το 2006 και δανείζονται σε όσους διαθέτουν κάρτα μέλους στη βιβλιοθήκη.
- Αναγνωστήρια με γραφεία μελέτης, των οποίων η χρήση επιτρέπεται σε κάθε ενδιαφερόμενο.
- Αίθουσες πολυμέσων και συνεδριάσεων, των οποίων η χρήση επιτρέπεται σε κάθε μέλος της Πολυτεχνειακής κοινότητας, μετά από έγκαιρη αίτησή του στο αρμόδιο γραφείο.
- Γραφεία προσωπικού.

ΠΡΩΤΟΣ ΟΡΟΦΟΣ:

- Υποδοχή & ερμάρια φύλαξης προσωπικών αντικειμένων.
- Πάγκος Πληροφοριών & Δανεισμού.
- 6 υπολογιστές με πρόσβαση στο Διαδίκτυο για τα μέλη του Ε.Μ.Π.
- 4 υπολογιστές με πρόσβαση στο Διαδίκτυο για κάθε ενδιαφερόμενο.
- Φωτοαντιγραφικά μηχανήματα.
- Γραφεία μελέτης.
- Προθήκες με τις νέες προσκτήσεις.
- Μια ευρεία γκάμα έντυπου πληροφοριακού (εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, εγχειρίδια), διαθέσιμη για χρήση μόνο εντός της βιβλιοθήκης.
- Η Ιστορική συλλογή του ΕΜΠ, με 60.000 έντυπα τεκμήρια, στα οποία η πρόσβαση είναι δυνατή μόνο διαμέσου των υπαλλήλων της βιβλιοθήκης, κάθε Πέμπτη από 9:00 έως 13:00.
- Η συλλογή με τα βιβλία του Ευδόξου και η συλλογή πολλαπλών αντιτύπων, που αφορούν σε μια ευρεία γκάμα επιστημονικών περιοχών, με έμφαση στη φυσική, την τεχνολογία, τη μηχανική και τα μαθηματικά και από τις οποίες δανείζονται όσοι διαθέτουν κάρτα μέλους στη βιβλιοθήκη.
- Γραφεία προσωπικού.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΟΡΟΦΟΣ:

- Γραφεία μελέτης.
- 6 Δωμάτια ομαδικής μελέτης.
- Η κύρια συλλογή της βιβλιοθήκης που αφορά σε μια ευρεία γκάμα επιστημονικών περιοχών, με έμφαση στη φυσική, την τεχνολογία, τη μηχανική και τα μαθηματικά και από την οποία δανείζονται όσοι διαθέτουν κάρτα μέλους στη βιβλιοθήκη.

Υπηρεσία ασύρματου δικτύου στο ισόγειο, στον πρώτο και στον δεύτερο όροφο, διαθέσιμη μόνο στα μέλη της Πολυτεχνειακής κοινότητας.

ΤΡΙΤΟΣ ΟΡΟΦΟΣ: Γραφεία προσωπικού.

ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΟΡΟΦΟΣ: Γραφεία του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Σ.Ε.Α.Β.).

ΠΕΜΠΤΟΣ ΟΡΟΦΟΣ: Κλειστές συλλογές από παλαιά βιβλία και περιοδικά, καθώς και η *Εφημερίδα της Κυβέρνησης* από το 1872 μέχρι σήμερα.

Email: central@lib.ntua.gr

Τηλ.: 210 772 3878, 210 772 1576, 210 772 1579

Φαξ: 210 772 1565

3.1 Η Ιστορική Βιβλιοθήκη

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στην Ιστορική Βιβλιοθήκη του Ε.Μ.Π., η οποία στεγάζεται ως ειδική συλλογή σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο στον πρώτο όροφο, καθώς και στον πέμπτο όροφο του κτηρίου. Είναι αποτέλεσμα συστηματικής προσπάθειας ανασύστασης της παλαιάς συλλογής της Βιβλιοθήκης του Ιδρύματος. Διαθέτει περίπου 60.000 τόμους βιβλίων και περιοδικών (1096 τίτλοι) που έχουν εκδοθεί από τον 17ο αιώνα μέχρι το 1950. Ο κύριος όγκος της συλλογής αποτελείται από παλιά και σπάνια βιβλία, φυλλάδια, χάρτες, γκραβούρες και εγκυκλοπαίδειες. Η επιστημονική-τεχνική αυτή βιβλιοθήκη είναι μοναδική στον ελληνικό και από τις σημαντικότερες στον Ευρωπαϊκό χώρο. Το Ε.Μ.Π. συνεχίζει τη συγκέντρωση του ιστορικής αξίας υλικού του, τη συντήρηση του, την ολοκλήρωση της βιβλιοθηκονομικής επεξεργασίας του και την παροχή υπηρεσιών φωτογράφησης και ψηφιοποίησης στην επιστημονική κοινότητα. Η πρόσβαση είναι δυνατή μόνο διαμέσου των υπαλλήλων της βιβλιοθήκης κάθε Πέμπτη από 9:00 έως 13:00.

3.2 Η Εφημερίδα της Κυβέρνησης

Η συλλογή της *Εφημερίδας της Κυβερνήσεως* από το 1872 μέχρι σήμερα. Η πρόσβαση είναι δυνατή μέσω των υπαλλήλων κάθε Παρασκευή από 9:00 έως 13:00.

4. Το Παράρτημα Πατησίων – Η Βιβλιοθήκη της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Συνεχίζοντας, η Βιβλιοθήκη / Αναγνωστήριο της Σχολής Αρχιτεκτόνων αποτελείται από δύο λειτουργικές ενότητες που στεγάζονται σε διαφορετικούς χώρους του συγκροτήματος Ε.Μ.Π. Πατησίων. Οι ενότητες αυτές είναι:

4.1 Βιβλιοθήκη/Αναγνωστήριο Κτηρίου Αβέρωφ (Ροτόντα)

Η Βιβλιοθήκη/Αναγνωστήριο Κτηρίου Αβέρωφ λειτουργεί από τον Μάρτιο του 1998, σε χώρο στο ισόγειο του κτηρίου (Ροτόντα), ο οποίος αναδιαμορφώθηκε μετά από σχετική μελέτη, για να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της νέας λειτουργίας που εντάχθηκε σε αυτόν.

Η Βιβλιοθήκη κτηρίου Αβέρωφ διαθέτει αναγνωστήριο 80 θέσεων, 6 θέσεις εργασίας για Η/Υ, 2 φωτοαντιγραφικά μηχανήματα και 1 φωτογραφική βάση.

Από τη συλλογή της δανείζονται όσοι διαθέτουν κάρτα μέλους στη βιβλιοθήκη.

Η κύρια συλλογή περιλαμβάνει 25.000 περίπου τόμους βιβλίων, 61 τρέχουσες συνδρομές ξενόγλωσσων και ελληνικών επιστημονικών περιοδικών (τεύχη των τριών τελευταίων ετών), 85 CD-ROM και πληροφοριακό υλικό (λεξικά & εγκυκλοπαίδειες).

Η συλλογή είναι ανοιχτής πρόσβασης, ταξιθετημένη σύμφωνα με το δεκαδικό ταξινομικό σύστημα Dewey, και καλύπτει κυρίως θέματα Αρχιτεκτονικής και Καλών Τεχνών.

Email: pat_arch_lib@lib.ntua.gr

Τηλ.: 210 772 3313, 210 772 3717, 210 772 3835

Φαξ: 210 772 3735

4.2 Βιβλιοθήκη/Αναγνωστήριο Κτηρίου Μπουμπουλίνας (5ος όροφος)

Η βιβλιοθήκη κτηρίου Μπουμπουλίνας διαθέτει αναγνωστήριο 92 θέσεων και 2 φωτοαντιγραφικά μηχανήματα. Η συλλογή της περιλαμβάνει 139 τίτλους ελληνικών και ξενόγλωσσων επιστημονικών περιοδικών (εκτός των τριών τρεχόντων ετών, τα οποία βρίσκονται στη βιβλιοθήκη/αναγνωστήριο του

κτηρίου Αβέρωφ), την «Γκρίζα Βιβλιογραφία» του Τμήματος Αρχιτεκτόνων: διδακτορικές διατριβές, διπλωματικές εργασίες, διαλέξεις και σπουδαστικές εργασίες ετών, διπλωματικές εργασίες μεταπτυχιακών, ερευνητικά προγράμματα. Η «Γκρίζα βιβλιογραφία» δεν δανείζεται (εκτός των διατριβών), και επιτρέπεται μόνο η επιλεκτική φωταντιγράφιση τους, σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Αρχιτεκτόνων. Επίσης η συλλογή διαθέτει πληροφοριακό υλικό (λεξικά και εγκυκλοπαίδειες).

4.3 Βιβλιοθήκη Κ.Α. Δοξιάδη

Τον Δεκέμβριο του 1998 το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο αποδέχτηκε μια σημαντική δωρεά. Πρόκειται για τη γνωστή βιβλιοθήκη του Αθηναϊκού Κέντρου Οικιστικής, την οποία δώρισε στο Ε.Μ.Π. το Ίδρυμα Έμμας και Κωνσταντίνου Δοξιάδη.

Η Βιβλιοθήκη αυτή, που υποστήριζε την ερευνητική και εκπαιδευτική δραστηριότητα του Αθηναϊκού Τεχνολογικού Ομίλου και του Αθηναϊκού Κέντρου Οικιστικής, καθώς και τη μελετητική δραστηριότητα του Γραφείου Δοξιάδη, αποτελούσε για δεκαετίες βασική αναφορά του τεχνικού κόσμου της χώρας και θεωρείται ιδιαίτερος σημαντική στο είδος της διεθνώς.

Η δωρεά στεγάζεται, ως ειδική συλλογή υπό τον τίτλο «Βιβλιοθήκη Κ.Α. Δοξιάδη», στον 5ο όροφο του κτηρίου Μπουμπουλίνας του Συγκροτήματος Πατησίων, σε ανακαινισμένο χώρο της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών.

Η συλλογή περιλαμβάνει 16.000 περίπου μονογραφίες σε αντικείμενα Κοινωνικών Επιστημών, Φυσικών Επιστημών, Μαθηματικών, Εφαρμοσμένων Επιστημών, Πολεοδομίας, Αρχιτεκτονικής, Γεωγραφίας και Ιστορίας, 590 ξενόγλωσσους και 58 ελληνικούς τίτλους περιοδικών (κυρίως περιόδου 1960-1980), τεχνικές και πολεοδομικές μελέτες, χάρτες και αεροφωτογραφίες, κυβερνητικές εκδόσεις, πληροφοριακό υλικό, καθώς και φακέλους με αρχείο αποκομμάτων εφημερίδων και περιοδικών.

5. Βιβλιογραφία-Πηγές

- Βιβλιοθήκη Ε.Μ.Π., 2014. *ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ Ε.Μ.Π.*. [Ηλεκτρονικό] Available at: <http://espa.lib.ntua.gr/ypoerga/3/3-4> [Πρόσβαση 2015].
- Ε.Μ.Π., n.d. *Ιστορία: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο*. [Ηλεκτρονικό] Available at: <http://www.ntua.gr/history2.html> [Πρόσβαση 2015].
- Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, 2005. *Η ελληνική έκδοση της Δεκαδικής Ταξινόμησης Dewey: ΔΕΚΑΔΙΚΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ DEWEY-ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ*. [Ηλεκτρονικό] Available at: <http://www.ekt.gr/products/dewey/odigos.pdf> [Πρόσβαση 2015].
- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο - Κεντρική Βιβλιοθήκη, 2006 - 2010. *Υπηρεσίες: Virtual Private Network (VPN) Ε.Μ.Π.*. [Ηλεκτρονικό] Available at: <http://www.lib.ntua.gr/gr/services/vpn.html> [Πρόσβαση Οκτώβριος 2015].

- Εύδοξος- Ηλεκτρονική Υπηρεσία Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Συγγραμμάτων και Λοιπών Βοηθημάτων, n.d. Αρχική σελίδα: Εύδοξος. [Ηλεκτρονικό] Available at: <http://eudoxus.gr/> [Πρόσβαση 2015].
- Σ.Ε.Α.Β. - AMELib Προσβάσιμη Πολυτροπική Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη, 2015. Αρχική: AMELib Προσβάσιμη Πολυτροπική Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη. [Ηλεκτρονικό] Available at: <http://www.amelib.gr/> [Πρόσβαση Οκτώβριος 2015].
- Σ.Ε.Α.Β., 2014. Προηγμένες Υπηρεσίες Ψηφιακών Βιβλιοθηκών Ανοικτής Πρόσβασης. [Ηλεκτρονικό] Available at: <http://seab.gr/index.php/%CE%AD%CF%81%CE%B3%CE%B1-%CF%83%CE%B5%CE%B1%CE%B2/129-advanced-services-seab.html> [Πρόσβαση 28 Οκτώβριος 2015].
- Σ.Ε.Α.Β.-Υπηρεσία Νομικής Συμβουλευτικής για Θέματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας, 2015. Κεντρική:Heallegal. [Ηλεκτρονικό] Available at: <http://lib2.uom.gr/heallegal3/> [Πρόσβαση 28 Οκτώβριος 2015].
- Σαλβαρά Μ., Σαλβαράς Γ., 2011. Μοντέλα και στρατηγικές διδασκαλίας: κατασκευή και χρήση "εργαλείων" διδασκαλίας. Αθήνα: Διάδραση.
- Σιμόπουλος Σ.Ε., κ.ά., 1997. «Το Πολυτεχνείο σήμερα» στο: Γ. Τσαμασφύρος και Δ. Μπασαντής, επιμ. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο 1837-1997: Εκατόν εξήντα χρόνια. Αθήνα: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις ΕΜΠ, σσ. 68-76.